

Ohittavan auton tulee väistää hevosia vastaan tulijoiden kaistan puolelle. Kun on tilaa, Roosa Niemenmaa (edessä) ja Kirppu sekä Jaana Törmä ja Sally III eivät joudu pelkäämään autoa ohitustilanteessa.

Ratsukko tai kärry käyttää oikeaa reunaa

Ylä-Satakunta

Niina Martikainen

Tieliikennelain mukaan ratsastajaa tai hevosajoneuvoa, kuten kärryjä ja rekeä, kohdellaan ajoneuvona. Hevosella tulee kulkea aina tien oikeassa reunassa. Joidenkin tulkintojen mukaan ratsukko voidaan käsittää myös jalankulkijaksi, mutta tästä huolimatta kevyen liikenteen väylälle ei yleensä ole asiaa.

Poikkeuksena on kevyen liikenteen väylä, joka on merkitty ratsastustieksi liikennemerkillä. Ratsastustien merkki muistuttaa muodoltaan ja väriltään kävely- ja pyörätien merkkiä, eli se on sininen ympyrä, jossa on hevosen ja ratsastajan kuva.

Tällaisellakaan tiellä ei siis saa ajaa kärryillä tai reellä, koska tällöin yhdistelmä on ajoneuvo. Sen oikea paikka on kuten muulloinkin moottoriajoneuvoille tarkoitettujen tien oikeassa reunassa.

Hevosella saa liikkua ratsastaen ja ajoneuvolla yleisillä tiellä. Lisäksi jokamiehen oikeus sallii ratsastamisen myös yksityistiellä satunnaisesti ja tilapäisesti, kunhan ratsukko ei aiheuta häiriötä tai häiriötä. Jokamiehen oikeuden laajuudesta ja tilapäisyydestä on eriaviä mielipiteitä, joten ratsastajan on suotavaa neuvotella tienkäytöstä tien omistajan kanssa.

Hevosajoneuvossa tulee lain mukaan olla kulkusuunnassa vasemmalla puolella,

Hevosvoimia pyörillä ja kavioilla

Kihniö

Niina Martikainen

Kun kihniöläiset Jaana Törmä ja Roosa Niemennmaa lähtevät hevosten kanssa tallin pihasta maastoon, he pukevat päälleen turvakypärän ja heijastinliivin. Kypärä on tarpeen aina, näkyvyyttä parantava liivi nimenomaan tiellä liikkeessä. Sen ansiosta ratsukon havaitsee mahdollisimman ajoissa varsinkin pimeällä.

Hevoset eivät ole maantiellä jokapäiväinen näky, mutta niitä liikkuu varsinkin maaseudulla säännöllisesti.

Auton tai muun moottoriajoneuvon kuljettajan kannattaa siis varautua ison eläimen kohtaamiseen. Kenenkään ei kannata ottaa riskiä, että törmää hirveä painavampaan, jopa 500–600-kiloiseen eläimeen.

– Hevonen näkee huonosti

eteen ja taakse, joten se ei aina kunnolla havaitse lähestyvää autoa. Se on myös saaliseläin, joka pakenee, jos tuntee olevansa uhattu, Törmän tallin Erja Törmä kertoo.

Vaikka hevonen olisi miten hyvin koulutettu ja ratsastajalle tuttu, se saattaa pelottavassa tai oudossa tilanteessa reagoida arvaamattomasti. Tällainen tilanne voi olla vaikkapa autosta kuuluva kolina tai äkkijarrutuksen hevosen kohdalla tekevä ajoneuvo.

– Hevosella on myös hyvä muisti. Jos sille on joskus sattunut liikenteessä jotain, huono kokemus pysyy mielessä.

Hänen oman hevosensa Kirpun säilytti kerran kuorma-auto. Siitä alkaen on ollut paras hypätä selästä alas ja rauhoitella hevosta taluttaen sitä, kunnes kuormuri on päässyt ohi.

– Teen sen hevosen vuoksi, ettei sen tarvitse pelätä, Jaana Törmä toteaa.

Hän muistuttaa kuitenkin, että jos kolari sattuu, vaarassa ovat myös kaikki siihen joutuvat ihmiset. Ratsastajan ja autokuskin lisäksi kohdalle voi osua myös jalankulkijoita tai pyöräilijöitä.

– Aika usein autoilijasta näkee, onko hän eläinihminen. Eläimiin tottunut kuljettaja osaa ennakoita ja ymmärtää ohittaa varovasti, Erja Törmä toteaa.

Kenttä ei riitä liikkumatilaksi

Erja ja Jaana Törmä ovat joskus joutuneet vastaamaan myös kysymykseen, miksi hevosen kanssa ylipäätään pitää mennä muun liikenteen sekaan. Eikö voisi pysyä vain ratsastuskentällä?

– Hevonen on liikkuva ja fik-

su eläin, joka tarvitsee tekemistä. Jo sen pään terveydelle on tarpeen nähdä muutakin kuin kenttää, Erja Törmä sanoo.

Hänen mukaansa mahdollisimman paljon toki pyritään liikumaan maastossa yleisten teiden ulkopuolella. Ihmisten pihoihin ja yksityisteille ei tietenkään mennä. Maantien ylityksiä tai tien reunassa kulkemista ei kuitenkaan voi paikasta toiseen siirryttäessä aina välttää.

Kaikki hevoset eivät myöskään ole ratsuja. Kärryt ja reki eivät edes mahdu kinttupoluille, vaan niillä ajettaessa on käytettävä tietä. Huomaavaisuutta tarvitaan puolin ja toisin, koska auton ja hevosen kohtaamista ei voi aina välttää.

– Se täytyy sanoa, että meillä päin on yleensä fiksuja autoilijoita, jotka osaavat ohittaa hevosen oikein, maastoratsastukselle val-

mistaautuvat tytöt kiittävät.

Kaikki vastuu ohitustilanteesta ei tietenkään ole autoilijalla. Ratsastaja voi tehdä paljonkin, jotta tiellä liikkuminen on turvallista. Sekä hevosen että ratsastajan varusteiden on oltava kunnossa.

Lisäksi tulee tuntea hevosen hyvin ja lähteä maastoon vasta, kun osaa arvioida sen käytöksen erilaisissa tilanteissa. Tällöin ratsastaja pystyy ennakoimaan mahdolliset vaaranpaikat ja varautumaan niihin.

”Meillä päin on yleensä fiksuja autoilijoita, jotka osaavat ohittaa hevosen oikein.”

Ohita rauhallisesti ja kaukaa

Kun ohitat ajoneuvolla hevosen, laske ajonopeuttasi tarpeeksi ajoissa. Älä tee äkkijarrutusta juuri hevosen kohdalla tai takana.

Jos on pimeää, vaihda lähivaloille, ettet häikäise hevosta ja sen kuljettajaa. Aja tasaista, rauhallista vauhtia.

Ota kunnollinen turvaväli. Usein on tarpeen siirtyä vastaantulijoiden kaistalle.

Luo katsekontakti ratsastajaan ja tarkkaile hänen eleitään. Ratsastaja tai ajaja saattaa käsi-merkein pyytää kuljettajaa pysähtymään tai odottamaan. Eleitä kannattaa noudattaa, koska hevosen kanssa liikkuva tuntee eläimensä ja tietää, milloin on turvallista ohittaa.

Ohita luvan saatuasi hevonen nopeasti riittävältä etäisyydeltä. Anna hevosen nähdä ajoneuvosi. Älä jää varsinkaan ta-

kaa lähestyessäsi hevosen taakse tarpeettomasti hidastelemaan, koska hevonen ei pidä perässä roikkuvista autoista.

Älä lähde ohittamaan, jos vastaan tulevien kaistalla on liikennettä, koska tällöin et saa tarpeeksi suurta turvaväliä hevoseen. Pidä turvaväli myös tarpeeksi pitkään ohituksen jälkeen, ettei hevonen säikähdä äkillistä siirtymistäsi takaisin omalle kaistallesi.

Hevoskuljetusauto tarvitsee välimatkaa

Kun ajetaan hevoskuljetusvaunun perässä, on jätettävä riittävä turvallisuusväli. Hevoset kuulevat voimakkaat äänet, mutta eivät näe, mikä ne aiheuttaa. Varsinkin iso ajoneuvo, kuten rekka tai kuorma-auto, voi saada hevosen rauhattomaksi.

eli tien puolella, edessä eteenpäin suunnattu valkoinen ja takana taaksepäin suunnattu punainen E-tyyppi-pihvyäksytyt heijastin.

Jos hevosajoneuvolla ajetaan tiellä pimeän tai hämärän aikana tai jos näkyvyys on sään vuoksi tai muusta syystä huonontunut, on ajoneuvossa oltava kulkusuunnassa vasemmalla, eli tien puolella, eteenpäin valkoista ja taaksepäin punaista valoa näyttävä valaisin.

Laki ei määrää ratsastajaa käyttämään esimerkiksi heijastinliiviä, mutta se on erittäin suositeltava myös päivänvalolla. Myös hevoselle on saatavissa jalkoihin tai varusteisiin kiinnitettäviä heijastimia ja jopa kokonaisia heijastinloimia.

Lähteet: www.liikenneturva.fi, www.ratsastus.fi, www.tieyhdistys.fi/yksityistiet.

Hevonen ja auto mahtuvat samalle tielle, kun kummankin ohjaaja ottaa toisensa huomioon.